

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ р.
- __ __ || __ __ 20 __ __

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності банківська справа

за темою:

«Оцінка діяльності банків з іноземним капіталом в Україні»

Виконавець

Студент 41 групи

кредитно-економічного факультету

Бойченко Костянтин Анатолійович

/підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

Сирчин Олександр Леонідович

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ.....	7
1.1. Сутність та основні етапи розвитку діяльності банків з іноземним капіталом в Україні.....	7
1.2. Особливості правового регулювання банків з іноземним капіталом в Україні.....	16
Висновки до першого розділу.....	22
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	24
2.1. Аналіз групи «банки іноземних банківських груп».....	24
2.2. Оцінка пасивів та активів банків іноземних банківських груп та банків з державною часткою.....	30
2.3. Порівняльний аналіз фінансових результатів діяльності банків іноземних банківських груп та групи банків з державною часткою.....	38
Висновки до другого розділу.....	46
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ	48
3.1. Перспективи розвитку банків з іноземним капіталом в Україні.....	48
3.2. Підвищення ефективності діяльності банків з іноземним капіталом в Україні.....	56
Висновки до третього розділу.....	61
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Актуальність теми. Банківська сектор є кровоносною системою економіки будь-якої економіки. Поганий стан банківською системи загалом відображає відповідну ситуацію і в економіці країни. На даний момент українські банки поступово починають оговтуватись від тих потрясінь, які сколихнули як банківську систему, так і країну загалом. Після масової чистки банків, яку проводив Національний банк України, на передові позиції поступово вийшов іноземний капітал. На 1 квітня 2018 року з 82 банків 39 мають іноземний капітал, з яких 20 зі 100% іноземним капіталом. Загалом доля іноземного капіталу складає 47,6% статутного капіталу всієї банківської системи.

Суб'єкти господарювання та фізичні особи на даний момент віддають перевагу саме іноземним банкам, які під час кризи показували стабільну роботу. Тому саме банки з іноземним капіталом поступово виходять на передові позиції.

У той же час наявність іноземного капіталу в українській банківській системі неоднозначно впливає на фінансову безпеку держави – з одного боку, банки, в яких присутній іноземний капітал, підвищують конкуренцію у банківському секторі, покращується якість обслуговування клієнтів та розширюється спектр банківських послуг і т.д., але поряд з цим присутність іноземного капіталу в банківській секторі країни може призвести до низки негативних чинників через її вразливість до впливу дестабілізуючих факторів. Наприклад, ріст частки іноземного капіталу в банківській системі України може призвести до її нестабільності, а монополізація іноземним капіталом ринку банківських послуг України може суперечити національним інтересам і, як наслідок, спричинити зростання економічної залежності держави. Тому на даний момент, коли роль банків з іноземним капіталом посилюється, ситуація заслуговує більш детального розгляду та прогнозування подальших змін з метою попередження надмірного впливу іноземного капіталу на банківський сектор та економіку

в

цілому.

Мета дипломної роботи: аналіз діяльності банків з іноземним капіталом в Україні. Оцінка їх впливу на банківську систему України, а також роль та перспективи на сучасному етапі функціонування банківського сектору України.

Завдання випускної роботи. Основними завданнями даної роботи будуть наступні:

- визначити сутність та основні етапи розвитку діяльності банків з іноземним капіталом в Україні;
- проаналізувати правову базу, яка регулює діяльність даних банків;
- провести аналіз групи банків іноземних банківських груп;
- порівняти основні показники пасивів та активів групи банків іноземних банківських груп та групи банків з державною часткою;
- порівняти фінансові результати діяльності групи банків іноземних банківських груп та групи банків з державною часткою;
- визначити перспективні напрямки діяльності банків з іноземним капіталом в Україні;
- навести рекомендації щодо покращення ефективності роботи банків з іноземним капіталом.

Об'єктом дослідження в даній роботі є діяльність банків з іноземним капіталом на ринку банківських послуг.

Предмет дослідження: теоретико-методичні засади діяльності банків з іноземним капіталом та розробка рекомендацій щодо підвищення їх ролі.

Методи дослідження: для оцінки впливу банків з іноземним капіталом на банківський сектор України були використані статистичні методи, методи фінансового аналізу, методи порівняння та спостереження.

Інформаційна база: Закони України, Постанови, які видані Кабінетом Міністрів України та Національного банку України, економічна література з питань банківської справи, інша наукова література, періодичні видання, інтернет ресурси.

ВИСНОВКИ

Аналізуючи вищевикладений матеріал, до випускної роботи можна зробити такі висновки:

1. Протягом останнього десятиліття аналіз присутності іноземного капіталу став особливо актуальним. Цьому посприяли вступ України до Світової організації торгівлі та, як наслідок, відкритість економіки. І в період 2005-2007 рр. іноземний капітал активно заходив до України. При цьому не слід забувати, що іноземні банки працювали в нашій державі фактично з року здобуття нею незалежності. Тому існування іноземного капіталу в банківському секторі країни не можна ігнорувати та слід правильно оцінювати його вплив як на фінансово-банківський сектор, так і на економіку загалом.

2. Згідно закону України «Про банки і банківську діяльність», банк з іноземним капіталом – банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10%. А іноземний капітал – це капіталовкладення в економіку країни фінансових ресурсів інших країн. Іноземний капітал потрапляв та потрапляє у банківську систему Україну декількома шляхами.

3. Так іноземні банки можуть відкрити з нуля свою філію або представництво, але при цьому їм доведеться займатися пошуком клієнтів та набуттям відповідної репутації, на що доведеться витрати досить багато часу. Хоча іноземні банки у такому випадку можуть працювати з представниками бізнесу власної країни, що працюють і в Україні. Банки в Україні у формі публічного акціонерного товариства або кооперативного банку, але при цьому всі банки обирають перший варіант, не є винятком і іноземні банки. Для відкриття філії або представництва іноземного банку в нашій країні необхідно пройти акредитацію в Національному банку України.

Іншим шляхом є купівля частини або повного пакету акцій вітчизняного банку. Так іноземні банки купують контрольний пакет акцій банку, що надає їм

повноваження щодо управління даним банком. Також українські банки залучають іноземний капітал для покращення своїх позицій на ринку та збільшення власної кредитної спроможності. також іноземні інвестори можуть купують незначну частку акцій вітчизняного банку, коли формують власний інвестиційний портфель. Особа, яка виявила бажання набути або збільшити істотну участь у банку, повинна повідомити про це НБУ за три місяці до потенційного набуття та надати в центральний банк всі необхідні для цього документи. При чому це стосується як юридичних, так і фізичних осіб.

4. При цьому був різний не тільки шлях, а час притоку іноземного капіталу. Власне діяльність банків з іноземним капіталом можна розділити на декілька етапів:

1 етап: 1991-1998 роки – поява перших іноземних банків на території України; в їх діяльності переважали спекулятивні операції;

2 етап: 1999-2004 роки – початок активної роботи іноземних банків та їх становлення в Україні;

3 етап: 2005-2007 роки – масовий приток іноземних банків з метою «зняття вершків»; цьому сприяв вихід України на терени світової економіки, вступ до СОТ;

4 етап: 2008-2013 роки – подолання наслідків світової кризи, що вплинула на діяльність банків з іноземним капіталом в Україні; певна їх частина змушена була покинути країну;

5 етап: грудень 2013-2016 роки – початок політичної кризи в країні, яка як наслідок сприяла і економічній; проведення Національним банком масової чистки банківської системи; тиск на банки з російським капіталом.

6 етап: початок 2017 року – по сьогодні: згорання НБУ масової чистки, певна стабілізація, підвищення ролі банків з іноземним капіталом, доля якого перевищила 55% у банківській системі, але при цьому помітне домінування в банківській системі державних банків.

5. На даний момент в Україні з 82 банків 39 мають іноземний капітал, при чому 18 з них мають 100-відсотковий показник іноземної власності. Він

представлений переважно європейськими країнами. Відповідно в Україні не задіяні досить представники досить потужних банківських систем. Наприклад, східно-азіатські країни. А від США працює лише ПАТ «СІТІБАНК». Помітним є те, що найбільшу долю займає капітал російських банків, які у свою чергу є і найзбитковішими представниками групи банків іноземних банківських груп.

6. Другий розділ даної роботи присвячено порівняльному аналізу двох банківських груп, які у своєму звіті виділяє Національний банк України, а саме: група банків іноземних банківських група та група банків з державною часткою. Хоча по кількості банків група банків з державною часткою поступається більш, ніж у 4 рази, але об'єми капіталу та активів банків з державною часткою порівняно більші, ніж у групі банків іноземних банківських груп. Загалом же обидві групи за 2015-2017 рр. показували значні збитки. У групі державних банків високі темпи росту збитків пов'язані з переходом у державну власність ПАТ «ПриватБанк», а у групі банків іноземних банківських груп, як уже згадувалось, це по'язано з високою збитковістю деяких російських банків. При цьому, якщо порівнювати ефективність діяльності груп, то кращу роботу за аналізований період показала саме групи, яку складають іноземні банки. Так у даної групи кращі показники рентабельності, що є наслідком скорочення збитків.

7. Саме рентабельність є головним показником роботи всіх банків. Так рентабельність капіталу відображає ефективність роботи менеджменту банку та раціональність інвестованого капіталу. В обох групах цей показник має від'ємне значення. Такі показники можуть свідчити на недостатньо широку клієнтську базу банків. Маючи декількох ключових клієнтів, банки фактично залежать від результатів їх діяльності. Вирішити дану проблему може диверсифікований портфель. До причин низької рентабельності можна віднести неправильно розподілені та зайві витрати, а також вузький асортимент послуг. У свою чергу рентабельність активів напряду пов'язана з їх структурою. Головну роль в цьому відіграє кредитний портфель банку. Банки повинні раціонально його формувати, забезпечуючи необхідним показником резервів за кожним виданим кредитом.

8. Тому в цей момент на передові ролі виходе якість менеджменту банку. Кваліфіковане управління активами та пасивами, правильно поставлені цілі діяльності у довгостроковій перспективі та позиціонування банку на ринку банківських послуг можуть забезпечити стабільну роботу банківської установи у майбутньому. Іноземні банки мають змогу дати банківській системі України не лише ресурси, а і якісний менеджмент. Що дозволяє їм спокійно переживати коливання економіки та вигравати конкуренцію у вітчизняних банків.

9. Банки з іноземним капіталом мають перспективу працювати у різних сегментах економіки. Так, наприклад, досить популярними залишаються сільське господарство та оптова і роздрібна торгівля. Але акцентувати увагу хочеться на впровадженні проектів ФінТеху. У результаті появи ФінТех-компаній, які пропонують порівняно кращі послуги, частина доходів банків знаходиться під загрозою. Кризи останнього десятиліття та низькі прибутки призвели до того, що банки практично не інвестують у нові технології. Лише декілька банків показують високий технологічний розвиток, інші ж застрягли на рівні середини 2000-х років. Іноземні банки, маючи за собою потужні материнські корпорації, здатні направити частину коштів на впровадження ФінТех-проектів. Це дозволить їм виграти конкуренцію на банківському ринку та, як наслідок, отримати додаткові доходи.

10. У кінці потрібно зробити акцент на тому, що банківська система України фактично перебуває під загрозою захоплення іноземним капіталом більшої частини банківського ринку. Вітчизняні банки не здатні в повній мірі конкурувати з іноземними. Багато в чому це залежить від недовіри клієнтів до українських банків. В Україні немає жодних обмежень, які стосуються долі іноземного капіталу або кількості банків в банківській системі України. Національному банку потрібно чітко регулювати діяльність банків з іноземним капіталом. Необхідно допрацювати правову базу, яка стосується притоку іноземного капіталу та роботи іноземних банків в Україні, також можливий варіант, при якому б захищалась діяльність вітчизняних банків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Баранецька // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - Випуск № 18. - С. 497-500.
2. Белінська Я., Жаліло Я. Щодо впливу зростання присутності іноземного капіталу на банківську систему [Електронний ресурс] / Я. Белінська, Я. Жаліло // - Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/Juli2009/01.htm>
3. Бортников Г.П. Риски слияния и поглощения коммерческих банков // Оперативное управление и стратегический менеджмент в КБ. – 2005. - №1.- С. 93-101.
4. Венгрияк К. Реєстрація банків з іноземним капіталом (ч.1) [Електронний ресурс] / К. Венгрияк // - Режим доступу: <http://gestors.ua/publications/116-registr-bankov-4>
5. Вихід іноземного капіталу з банківської системи України призведе до її занепаду - О.Соскін / Українські національні новини. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.unn.com.ua/uk/exclusive/566836-vihidinozemnogo-kapitalu-z-bankivskoyisistemi-ukrayini-prizvede-do-yiyi-zanepadu-%E2%80%93-o.soskin>.
6. Зверяков М. І. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія / М.І. Зверяков, О.М. Зверяков. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 418 с.
7. Галайко Н. Р. Присутність іноземного та російського капіталу в банківській системі України [Електронний ресурс] / Н. Р. Галайко // Ефективна економіка . – 2015 - №4 - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3956>
8. Гаркавенко В. І. Іноземний капітал у діяльності банківського сектора України: досвід минулого, уроки на майбутнє / В. І. Гаркавенко ; НАН України; Ін-т екон. та прогнозування. – К. : Вид-во Ін-ту екон. та прогнозування, 2011. – 108 с.
9. Гірняк В.В. Іноземний капітал банків України: ризики і можливості/ Гірняк В.В. // Інноваційна економіка / – 2014/ – №5. – С. 261-264

10. Гусєв Я. О. Експансія іноземного капіталу в банківську систему України: сучасний стан, позитивні наслідки та супутні ризики / Я. О. Гусєв // Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України : збірник наукових праць. – 2010. – Випуск 30. – С. 358-364.

11. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків / М.І. Зверяков, В.В. Коваленко, О.С. Сергеева. – Одеса: Видавництво «Атлант», - 2014. – 485 с.

12. Дзюблюк О. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків, [Текст] / Дзюблюк О.В. // Вісник Національного банку України. – 2014. – №5. – С. 22–24.

13. Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.

14. День, коли народився український ФінТех: на чому заробляють фінтех компанії // [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/421409/den-koly-narodyvsya-ukrayinskyj-finteh-na-chomu-zaroblyayut-finteh-kompaniyi>

15. Дибя М. І., Осадчий Є. С. Вплив іноземного капіталу на економічні процеси в Україні // Фінанси України. – 2009. – № 11. – С. 35–46.

16. [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.prostobankir.com.ua/vse_novosti/inostrannye_banki_v_ukraine.

17. Єпіфанов А.О., Шпиг Ф. І. Банки з іноземним капіталом як можлива загроза для національної економіки. // А. О. Єпіфанов, Ф. І. Шпиг // Правовий тиждень – 2010. - №4 (95). – С. 41-45.

18. Model of intensive innovative development: world experience of implementation and trends of formation in Ukraine / M. Zvieriakov, D. Zavadzka // Naukovyi Visnyk NHU. – 2018. – № 5. – pp. 155-166.

19. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 №2121- III – редакція від 04.05.2018 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/page>.

20. Іноземний капітал у функціонуванні і розвитку банківської системи України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/1902/1/Pochupryn%20E.V.%2C%20BSzm>

-51.pdf.

21. Інфографіка: іноземні банки в Україні [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://forbes.ua/ua/business/1376781-infografika-inozemni-banki-v-ukrayini>

22. Капіталізація економіки України. – К.: Інститут економіки і прогнозування НАН України, 2007. – С. 97-130.

23. Карчева Г. Основні проблеми розвитку банківської системи України в посткризовий період та шляхи їх вирішення / Г. Карчева // Вісник НБУ. —2010. — №8 —С. 26–31.

24. Козьменко О.В. Експансія іноземного капіталу в банківську систему України: загрози і можливості / О.В. Козьменко, Т.А. Васильєва // Вісник університету банківської справи національного банку України. –2010. –№ 2 (8). – С. 98-102.

25. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року від 18.05.2015 року – 56 ст.

26. Костогриз В.Г. Іноземний капітал в банківській системі України: сучасна проблематика / В.Г. Костогриз, Ю.В. Беззубенко // Молодь в науці. Фінансовий простір. – 2012. – № 2 (6). – С. 85- 92.

27. Куда исчезают магазины // [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.segodnya.ua/economics/enews/kuda-ischezayut-magaziny-1140545.html>

28. Корнилюк Р. Іноземні банки в Україні: виживають сильніші / Роман Корнилюк // Реальна економіка, 30.01.2013 р. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://real-economy.com.ua/publication/22/33205.html>.

29. Корнилюк Р. В. Ретроспективний аналіз діяльності іноземних банків в Україні / Р.В.Корнилюк // Економіка і регіон. - 2010. - № 3 (26). - С. 146-152.

30. Максим Кириченко: «Иностранный капитал в банковской системе Украины» - 2008 год журнал «Финансовый директор». – С. 3-7.

31. Національний банк змінив критерії розподілу банків на групи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=43805377.

32. Невмержицька О.В. Роль банків з іноземним капіталом у реструктуризації вітчизняної банківської системи // О.В.Невмержицька / Фінансовий простір. – 2012. - № 4. – 38-44.

33. Новий етап розвитку банківської системи України: зростання участі іноземних інвесторів [Текст]: монографія / ред. Т. С. Смовженко. – К. :УБС НБУ,2008. – 231с.

34. Огерчук М.О. Вплив іноземного капіталу на процеси трансформації банківської системи України / М.О.Огерчук // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2012. - № 2 (14). – С 180-183.

35. Онищенко В., Манжос С. Регулювання іноземного капіталу в банківській системі: зарубіжний досвід та імплементація в Україні [Текст] / В. Онищенко, С. Манжос// Вісник Національного банку України. – 2013. - № 11. – С. 16-21

36. Онищенко Ю. І. Вплив іноземного капіталу на розвиток банківської системи України / Ю. І. Онищенко // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих н науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2009. – №4 (82). – С. 51-62.

37. Офіційна інтернет-сторінка АТ "Райффайзен Банк Аваль" // [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.aval.ua/>

38. Офіційна інтернет-сторінка АТ "Укрсиббанк" // [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://my.ukrsibbank.com/>

39. Офіційна інтернет-сторінка ПАТ "Креді Агріколь Банк" // [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://credit-agricole.ua/>

40. Осадчий Є.С. Етапи входження іноземного банківського капіталу в Україну / Є.С.Осадчий // Фінанси, облік і аудит. - 2009. - № 14. – С. 142-150.

41. Основні показники діяльності банків [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

42. Охрименко О. А. Зростання споживчого кредитування в Україні: запитання та відповіді // [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://ua.112.ua/mnenie/zrostantia-spozhyvchoho-kredytuvannia-v-ukraini-pytannia-ta-vidpovidi-395246.html>

43. Павлюк, К.К. Діяльність іноземних комерційних банків в Україні: тенденції та проблеми [Текст] / К.К. Павлюк, В.А. Кажан // Фінанси України. - №6. – 2010. – С. 143-150

44. Пилипенко Л.М Іноземний капітал у банківській системі як чинник

впливу на фінансову безпеку держави/ Л.М. Пилипенко//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/aspirantura/Disser_Pilipenko.pdf
c22-23

45. Позитивні та негативні аспекти приходу на ринок України іноземних банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.finance.kiev.bz/modules.php>

46. Почему иностранный капитал бежит из украинских банков и что нас ждет дальше // [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://ukrreal.info/ua/ekonomika/112549-pochemu-inostrannyu-kapital-bezhit-iz-ukrainskikh-bankov-i-chto-nas-zhdet-dalshe>.

47. По правилу бумеранга. Санкции Киева против банков РФ ударят по Украине: [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://rian.com.ua/analytics/20170318/1022371312.html>.

48. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання іноземних інвестицій та кредитування : Закон України від 27 квіт. 2010 р. №21 55-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2155-17>

49. Прімерова О.К. Особливості діяльності банків з іноземним капіталом/ О.К.Прімерова// Формування ринкових відносин в Україні. —2010. —№3. —С. 2-43

50. Положення про порядок іноземного інвестування в Україну : Постанова Правління НБУ —Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну| від 10.08.2005 р. № 280 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0947-05>

51. Подчесова В. Іноземний капітал на банківському ринку України [Електронний ресурс] / В. Подчесова, Ю. Сидоренко // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2012. – Вип. 2(7). – С. 257–263. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Sepid/2012_2/12pvybru.pdf

52. Рашкован В. Л. Прогноз развития банковской системы в 2018 году // [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://nv.ua/opinion/rashkovan/prohnoz-razvitiya-bankovskoj-sistemy-v-2018-hodu-2444720.html>

53. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання : монографія / За ред. д. е. н., проф. О.В.Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 384с., С. 84–97

54. Рожко О. Проблеми залучення іноземного капіталу у банківську систему України / О. Рожко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2009. - № 109. – С. 39-43.

55. Слобода, Л.Я. Класифікація ризиків зростання іноземного капіталу у банківській системі країни / Л.Я. Слобода, Ю.В. Банах // Вісник Української академії банківської справи. – 2008. – № 1. – С.97-105

56. Тарасевич Н. В. Оцінка впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи України / Н. В. Тарасевич, К. Е. Мазуренко // Регіональна економіка та управління. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2016. – №3 (10). – С. 74-77.

57. Тарасевич Н.В., Мазуренко К.Е. Оцінка впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи України / Н.В.Тарасевич, К.Е.Мазуренко // Регіональна економіка та управління. Науковий журнал Східноукраїнського інституту економіки та управління. – 2016.- № 3(10). – С.74-77.

58. Тарасевич Н. В. Особливості функціонування банків з іноземним капіталом у сучасній банківській системі України / Н. В. Тарасевич, К. І. Нікітюк, Н. О. Баранецька // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - Випуск № 18. - С. 497-500.

59. Фінансовий портал Мінфін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua>

60. Філії іноземних банків: умови входження на фінансовий ринок України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uristua.com/bank/11965/index.html>

61. Філонова І.Б. Державне регулювання іноземного капіталу в банківській системі: світовий досвід та українські реалії / І.Б.Філонова // Інноваційна економіка. – 2012. - № 6. – С. 253-259.

62. Форіншурер – журнал про страхування. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://forinsurer.com/>.

63. Халло В.Ф. Вплив іноземного капіталу на розвиток банківської конкуренції та його наслідки [Текст] / В.Ф. Халло // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2015. - №2. – С.1-10

64. Хусаинова С.Р. РЕНТАБЕЛЬНОСТЬ КАПИТАЛА КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА, КАК ПОКАЗАТЕЛЬ ОЦЕНКИ ЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТИ // Научное сообщество студентов XXI столетия. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ: сб. ст. по мат. XIX междунар. студ. науч.-практ. конф. № 4(19). // [Электронный ресурс] – режим доступа: <https://sibac.info/studconf/econom/xix/37805>

65. Что входит в ВВП: завод, базар, село и люди // [Электронный ресурс] – режим доступа: <https://www.segodnya.ua/economics/enews/что-входит-в-ввп-завод-базар-село-и-люди-1100780.html>

66. Чуб О. О. Банки в глобальній економіці : монографія / О. О. Чуб. – К.: КНЕУ, 2009. – 340 с.

67. Шумська С. Російський капітал у банківській системі України: динаміка розвитку і сфера інтересів // Економічна теорія. – 2016. – № 4. – С. 51–73.

68. Які перспективи малого і середнього бізнесу в Україні // [Електронний ресурс] – режим доступа: <https://uteka.ua/ua/publication/Kakovy-perspektivy-malogo-i-srednego-biznesa-v-Ukraine>